EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 16.9.2019.
COM(2019) 414 final

2019/0194 (NLE)

Priekšlikums

# PADOMES LĒMUMS

**par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences trešajā sanāksmē attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko pakāpeniski izbeidz zobārstniecības amalgamas izmantošanu un groza minētās konvencijas A pielikumu**

# PASKAIDROJUMA RAKSTS

## 1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis ir priekšlikums lēmumam par nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences trešajā sanāksmē attiecībā uz ieceri pieņemt lēmumu pakāpeniski izbeigt zobārstniecības amalgamas izmantošanu un grozīt minētās konvencijas A pielikumu.

## 2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

### 2.1. Minamatas konvencija par dzīvsudrabu

Minamatas konvencija par dzīvsudrabu ("Nolīgums") ir galvenais starptautiskais tiesiskais satvars, kas vērsts uz cilvēka veselības un vides aizsardzību no dzīvsudraba un dzīvsudraba savienojumu antropogēnajām emisijām un noplūdēm gaisā, ūdenī un zemē.

Tā aptver visu dzīvsudraba aprites ciklu no primārās dzīvsudraba ieguves līdz dzīvsudraba atkritumu likvidēšanai, tostarp to, kā pagaidus glabājams dzīvsudrabs, tādi dzīvsudraba maisījumi ar citām vielām (arī dzīvsudraba sakausējumi), kuru dzīvsudraba koncentrācija pēc masas ir vismaz 95 % ("dzīvsudraba maisījumi"), un seši dzīvsudraba savienojumi (dzīvsudraba(I) hlorīds, dzīvsudraba(II) oksīds, dzīvsudraba(II) sulfāts, dzīvsudraba(II) nitrāts, cinobrs un dzīvsudraba sulfīds), izņemot dzīvsudraba atkritumus. Nolīgums stājās spēkā 2017. gada 16. augustā. Gan Eiropas Savienība[1], gan lielākā daļa dalībvalstu[2] ir Nolīguma puses.

### 2.2. Pušu konference

Nolīguma Pušu konference ("*COP*") veic tai Nolīgumā paredzētās funkcijas un to ietvaros cita starpā pārdomā un veic visas papildu darbības, kas var būt vajadzīgas Nolīguma mērķu sasniegšanai, arī pieņem attiecīgas vadlīnijas.

Saskaņā ar Nolīguma 28. pantu un Lēmumu MC-1/1 par reglamentu, ko *COP* pieņēma savā pirmajā sanāksmē (2017. gada 24.–29. septembrī), katrai pusei ir viena balss. Tomēr Savienība, būdama reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, izmanto tiesības par savā kompetencē esošajiem jautājumiem balsot ar tādu balsu skaitu, kas ir līdzvērtīgs to Savienības dalībvalstu skaitam, kuras ir Nolīguma puses. Savienība savas balsstiesības neizmanto, ja savas balsstiesības izmanto kāda no tās dalībvalstīm, un otrādi.

### 2.3. Iecerētais pušu konferences akts

No Nolīguma pusēm sniegtās informācijas izriet, ka *COP* savā trešajā sanāksmē, kas paredzēta 2019. gada 25. novembrī, grasās saskaņā ar Nolīguma 26. un 27. pantu pieņemt lēmumu ("iecerētais akts") pakāpeniski izbeigt zobārstniecības amalgamas izmantošanu un grozīt konvencijas A pielikumu, balstoties uz kopīgu priekšlikumu, ko iesniegušas sešas Āfrikas valstis, kas ir Nolīguma puses (Gabona, Čada, Gvineja-Bisava, Botsvāna, Senegāla, Nigēra).

---

[1] Padomes Lēmums (ES) 2017/939 (2017. gada 11. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu (OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.).

[2] 2019. gada 20. jūnijā Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu bija ratificējušas 23 dalībvalstis: Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Dānija, Francija, Horvātija, Igaunija, Īrija, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta, Nīderlande, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Ungārija, Vācija un Zviedrija.

Nolīguma A pielikuma I daļā ir iekļauts saraksts ar dzīvsudrabu saturošiem produktiem (piem., vispārējai apgaismei paredzētām kompaktām fluorescences spuldzēm), kurus saskaņā ar Nolīguma 4. panta 1. punktu no 2021. gada būs aizliegts ražot, importēt un eksportēt.

Nolīguma A pielikuma II daļā uzskaitīti deviņi pasākumi, kā panākt, ka pakāpeniski tiek izbeigta zobārstniecības amalgamas izmantošana. Saskaņā ar Nolīguma 4. panta 1. punktu un A pielikuma II daļu pusēm jāīsteno vismaz divi pasākumi (piem., jāatļauj izmantot tikai kapsulēto zobārstniecības amalgamu).

Iecerētā akta mērķis ir pakāpeniski izbeigt zobārstniecības amalgamas izmantošanu. Tālab iecerētajā aktā ierosināts zobārstniecības amalgamas ražošanu un starptautisko tirdzniecību reglamentēt divos posmos. Pirmkārt, tas nosaka, ka no 2022. gada pakāpeniski jāizbeidz tādas zobārstniecības amalgamas ražošana, imports un eksports, ko paredzēts izmantot piena zobu, par 15 gadiem jaunāku bērnu zobu un grūtnieču un krūtsbarotāju zobu ārstēšanā. Otrkārt, tas nosaka, ka no 2025. gada aizliegums ražot, importēt un eksportēt zobārstniecības amalgamu attieksies uz visiem citiem lietojumiem, izņemot gadījumus, kad bezdzīvsudraba alternatīvas nav pieejamas. Tāpēc iecerētais akts paredz svītrot A pielikuma II daļu un zobārstniecības amalgamu iekļaut Nolīguma A pielikuma I daļas dzīvsudrabu saturošo produktu sarakstā.

## 3. SAVIENĪBAS VĀRDĀ IEŅEMAMĀ NOSTĀJA

Nostāja, ko ierosināts ieņemt Savienības vārdā, ir trešajā *COP* sanāksmē atbalstīt tāda lēmuma pieņemšanu, kas ir saderīgs ar ES *acquis*.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/852 (2017. gada 17. maijs) par dzīvsudrabu[3] ("Regula (ES) 2017/852") 10. panta 2. punkts aizliedz no 2018. gada 1. jūlija ES izmantot zobārstniecības amalgamu piena zobu, par 15 gadiem jaunāku bērnu zobu un grūtnieču un krūtsbarotāju zobu ārstēšanā.

Regulas (ES) 2017/852 19. pantā cita starpā paredzēts, ka Komisijai līdz 2020. gada 30. jūnijam jāziņo Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kādas ir iespējas pakāpeniski izbeigt zobārstniecības amalgamas izmantošanu ilgtermiņā un vēlams līdz 2030. gadam, ņemot vērā 10. panta 3. punktā minētos valstu plānus par zobārstniecības amalgamas izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu un vienlaikus pilnībā ievērojot dalībvalstu kompetenci attiecībā uz veselības aprūpes pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšanu un sniegšanu. Tāpēc Eiropas Komisija 2018. gada septembrī sāka gatavot novērtējumu par to, vai ir iespējams ES līdz 2030. gadam pakāpeniski izbeigt šādu izmantošanu. Pētījumā sagatavos tehnisko novērtējumu un analizēs minētos valstu plānus, kas dalībvalstīm bija jāiesniedz līdz 2019. gada 1. jūlijam. Pētījums noslēgsies 2020. gada februārī, un to izmantos, gatavojot minēto Komisijas ziņojumu, kas jāiesniedz līdz 2020. gada jūnija beigām.

Tātad ES *acquis* reglamentē zobārstniecības amalgamas izmantošanu, bet pašlaik neliedz to ražot, importēt un eksportēt. Nākotnē var apsvērt iespēju paplašināt izmantošanas ierobežojumus, proti, aizliegt zobārstniecības amalgamas ražošanu, importu un eksportu; tas cita starpā būs atkarīgs no Regulas (ES) 2017/852 19. pantā paredzētās pārskatīšanas rezultātiem.

Tāpēc Nolīguma Pušu konferences trešajā sanāksmē ES var atbalstīt tikai tāda lēmuma pieņemšanu, kas ir saskanīgs ar ES *acquis*. Savienības nostāja ir vajadzīga tālab, ka pēc lēmuma pieņemšanas Nolīguma pusēm jāīsteno iecerētais akts.

---

[3] OV L 137, 24.5.2017., 1. lpp.

## 4. JURIDISKAIS PAMATS

### 4.1. Procesuālais juridiskais pamats

*4.1.1. Principi*

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka *"nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*". Jēdziens "*lēmumi ar juridiskām sekām*" ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas "*var būtiski ietekmēt ES likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*"[4].

*4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā*

*COP* ir ar nolīgumu, proti, ar Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu, izveidota struktūra.

Iecerētais akts, ko *COP* tiek aicināta pieņemt, ir akts ar juridiskām sekām. Iecerētajam aktam juridiskas sekas ir tāpēc, ka Nolīguma pusēm ir jāveic pasākumi, lai nodrošinātu tā īstenošanu un ievērošanu.

Iecerētais akts nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu. Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

### 4.2. Materiālais juridiskais pamats

*4.2.1. Principi*

Saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu pieņemamā lēmuma materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā iecerētā akta mērķa un satura, attiecībā uz kuru ieņem nostāju Savienības vārdā. Ja iecerētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti un viens ir atzīstams par galveno, bet otrs nav būtisks, tad lēmums, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, ko prasa galvenais jeb dominējošais mērķis vai komponents.

*4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā*

Iecerētā akta galvenais mērķis un saturs ir saistīts ar vidi. Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 192. panta 1. punkts.

### 4.3. Secinājumi

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 192. panta 1. punktam saistībā ar 218. panta 9. punktu.

---

[4] Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

2019/0194 (NLE)

Priekšlikums

# PADOMES LĒMUMS

## par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences trešajā sanāksmē attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko pakāpeniski izbeidz zobārstniecības amalgamas izmantošanu un groza minētās konvencijas A pielikumu

**EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,**

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

(1) Savienība ar Padomes Lēmumu (ES) 2017/939[5] ir noslēgusi Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu[6] ("Nolīgums"), kas stājās spēkā 2017. gada 16. augustā.

(2) Saskaņā ar Nolīguma Pušu konferences pirmajā sanāksmē pieņemto Lēmumu MC-1/1 par reglamentu puses pieliek visas pūles, lai par visiem būtiskajiem jautājumiem panāktu vienprātību.

(3) Nolīguma Pušu konference savā trešajā sanāksmē, kas paredzēta 2019. gada 25.–29. novembrī, grasās pieņemt lēmumu ("ierosinātais lēmums") pakāpeniski izbeigt zobārstniecības amalgamas izmantošanu un grozīt Nolīguma A pielikumu.

(4) Ierosinātajam lēmumam, ja to pieņems, būs juridiskas sekas, jo Nolīguma pusēm būs jāveic pasākumi, ar ko to īsteno nacionālā un/vai reģionālā līmenī, tāpēc ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā jāieņem Nolīguma Pušu konferencē.

(5) Ierosinātais lēmums paredz, ka no 2022. gada tiks aizliegta tādas zobārstniecības amalgamas ražošana, imports un eksports, ko izmanto piena zobu, par 15 gadiem jaunāku bērnu zobu un grūtnieču un krūtsbarotāju zobu ārstēšanā. Ierosinātais lēmums paredz, ka no 2025. gada aizliegums ražot, importēt un eksportēt zobārstniecības amalgamu attieksies uz visiem citiem lietojumiem, izņemot gadījumus, kad bezdzīvsudraba alternatīvas nav pieejamas. Ierosinātais lēmums paredz, ka šos aizliegumus Nolīgumā iestrādās ar Nolīguma A pielikuma grozījumu.

(6) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/852 par dzīvsudrabu[7] 10. panta 2. punkts aizliedz no 2018. gada 1. jūlija Savienībā izmantot zobārstniecības

---

5 Padomes Lēmums (ES) 2017/939 (2017. gada 11. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu (OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.).

6 Apliecināta Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu kopija ir pieejama šeit: https://treaties.un.org/doc/Treaties/2013/10/20131010%2011-16%20AM/CTC-XXVII-17.pdf.

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/852 (2017. gada 17. maijs) par dzīvsudrabu un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1102/2008 (OV L 137, 24.5.2017., 1. lpp.).

amalgamu piena zobu, par 15 gadiem jaunāku bērnu zobu un grūtnieču un krūtsbarotāju zobu ārstēšanā; savukārt minētās regulas 19. pantā paredzēts, ka Komisijai līdz 2020. gada 30. jūnijam jānovērtē un Eiropas Parlamentam un Padomei jāziņo, kādas ir iespējas pakāpeniski izbeigt zobārstniecības amalgamas izmantošanu ilgtermiņā un vēlams līdz 2030. gadam.

(7) Tāpēc ierosinātais lēmums būtu jāatbalsta tikai tiktāl, ciktāl tas skar zobārstniecības amalgamas izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu piena zobu, par 15 gadiem jaunāku bērnu zobu un grūtnieču un krūtsbarotāju zobu ārstēšanā; proti, Nolīguma Pušu konferencē Savienībai būtu jāatbalsta tikai tāda lēmuma pieņemšana, kas ir saskanīgs ar Savienības *acquis*,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

*1. pants*

Nostāja, kas Savienības vārdā jāieņem Nolīguma Pušu konferences trešajā sanāksmē, ir atbalstīt tāda lēmuma pieņemšanu par zobārstniecības amalgamas izmantošanas pakāpenisku izbeigšanu, kas ir saskanīgs ar Savienības *acquis*.

*2. pants*

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –*
*priekšsēdētājs*